

ной, научной и аналитической деятельности. Следует отметить, что методы и предметное содержание при развитии МКК в данном контексте выстраиваются с учетом личностных особенностей обучаемых (экзистенциальная компетенция). Во время нашего исследования был составлен лингво-психологический портрет студента-менеджера, что способствовало успешной реализации программы обучения, т.к. она соответствовала профессиональным интересам обучаемых и их психологическому типу.

Наиболее приемлемой для обучения студентов-менеджеров, на наш взгляд, является инновационная тактика *коучинг*, т.е. взаимодействие партнеров (студент(ы)-преподаватель), несущих равную ответственность за этот процесс. Это совместное движение к результатам, выбор эффективных путей решения проблем, принятие ответственности за выполнение намеченных целей. Учитывая вышесказанное, нами был составлен учебно-методический комплекс, состоящий из нескольких портфолио, наилучшим образом учитывающих современные тенденции обучения студентов-менеджеров.

Таким образом, обучение должно быть гибким, а студенты должны быть активными субъектами процесса обучения, а не пассивными получателями готовой информации. В данном контексте обучение — это продукт собственных действий обучаемых, который основывается на их витагенном опыте и интересах. При этом преподаватель — коуч выполняет много других функций: помогает студентам развить осведомленность о целях, выборе материала, анализирует потребности обучаемых, делегируя ответственность за принятие решений и вовлекая в образовательный процесс.

С.Ул. Кухта
БДЭУ (Мінск)

ВЫКЛАДАННЕ БЕЛАРУСКОЙ МОВЫ Ў НЕФІЛАЛАГІЧНАЙ ВНУ

Новая стратэгія рэфармавання вышэйшай школы патрабуе ўсебаковага, цаласнага вызначэння мэты і задачы курса роднай мовы ў ВНУ. Яна (стратэгія) павінна даць выразны адказ на пытанне, якім павінна быць сучаснае выкладанне беларускай мовы, якія веды, уменні і навыкі па роднай мове атрымае будучы эканаміст, якім будзе ўзровень яго моўнай і маўленчай адукацыі, выхаванасці, культурнага і маральнага развіцця. Істотна змяняюцца акцэнты ў навучанні — на першы план выступае не граматыка-арфаграфічны накірунак, а фарміраванне прафесійных камунікатыўна-маўленчых уменняў і асабовых якасцей студэнта сродкамі роднага слова.

Мэта вызначаецца спецыфікай мовы як навучальнай дысцыпліны і сродку развіцця інтэлекту чалавека, выяўляе духоўна-каштоўнасны патрабаванні, сацыяльны заказ грамадства. Зыходзячы з канцэпцыі развіцця вышэйшай школы ў Рэспубліцы Беларусь, асноўная мэта развіцця вышэйшай школы — фарміраванне інтэлектуальнага патэнцыялу грамадства як важнейшага фактару яго сацыяльнага і эканамічнага развіцця.

Стратэгічная мэта ўсяго навучальнага працэсу будучых эканамістаў бачыцца ў гуманістычнай накіраванасці, творчым развіцці асобы і фарміраванні яго прафесійнай культуры. Вось чаму мэтазгодна наладзіць навучальны працэс так, каб будучы эканаміст добра засвоіў не толькі асноўныя моўныя паняцці, але і навучыўся ўмела карыстацца мовай. А гэта магчыма тады, калі студэнты будучы вывучаць мову не толькі як сукупнасць кампанентаў, што ўтвараюць не сістэму законаў, якія рэгулююць іх узаемадзеянне і скрытыя ў сваім механізме сістэмы, а як камунікатыўную з'яву, дыялектычнае адзінства матэрыяльнай структуры і грамадскага функцыянавання.

Аналіз сучаснай практыкі дае падставу сцвярджаць, што існуючая сістэма падрыхтоўкі будучых спецыялістаў накіравана на фарміраванне шэрагу прафесійных маўленчых уменняў і асабовых якасцей эканаміста. У гэтай сувязі мэтай курса роднай мовы з'яўляецца фарміраванне высокаадукаванай моўнай асобы: важна дапамагаць студэнтам асэнсоўваць і ўспрымаць не толькі граматычную сістэму, але яе дзейсны аспект, навучыць разумець сутнасць мовы, сфарміраваць прафесійныя камунікатыўна-маўленчыя ўменні для развіцця і абагачэння шматлікіх бакоў асобы эканаміста, для свабоднага і творчага карыстання мовай ва ўсіх сферах дзейнасці. Інакш кажучы, няспынна патрэбна ўдасканальваць лінгвістычную, камунікатыўную, моўна-эстэтычную кампетэнцыю студэнтаў.

Мэта курса роднай мовы бачыцца ў ажыццяўленні канкрэтных задач. Сярод іх найбольш важнае значэнне набываюць наступныя:

а) рацыянальна арганізоўваць выкладанне лінгвістычнага матэрыялу з улікам прафесійных камунікатыўна-маўленчых уменняў для далейшай рэалізацыі ў прафесійнай дзейнасці;

б) дапамагчы будучаму эканамісту практычна авалодаць літаратурнымі нормама і павысіць культуру яго маўлення, выпрацоўваць навыкі самастойнага аналізу моўных фактаў;

в) удасканальваць маўленчую практыку студэнтаў для свабоднага валодання вуснай і пісьмовай мовай, тэрміналогіяй;

г) выхоўваць культуру суразмоўніцтва, моўную культуру як паказчык прафесійнай кваліфікацыі;

д) фарміраваць правільнае ўяўленне аб значэнні роднай мовы ў жыцці грамадства, беларускай нацыі, у станаўленні асобы чалавека.

Ні адна з пералічаных задач сама па сабе не з'яўляецца вызначальнай. Усе яны ўзаемазвязаныя, узаемазалежныя, узаемаабумоўленыя і ў адзінстве раскрываюць працэс дасягнення мэты курса роднай мовы.

Безумоўна, эканаміст павінен быць высякакваліфікаваным майстрам сваёй справы, але яшчэ пры ўсіх прафесійных ведах ён павінен быць сапраўднай асобай — чалавекам высокай унутранай і знешняй культуры.

Л.П. Левченко
БГЗУ (Мінск)

О МЕХАНИЗМЕ ФОРМИРОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ЯЗЫКОВОЙ КОМПЕТЕНЦИИ СТУДЕНТОВ

Существенную роль в формировании личности играет овладение языком. При всем разнообразии своих функций язык — это прежде всего основной носитель информации разного рода. В зависимости от того, к какой сфере человеческой деятельности относится тот или иной массив информации, языковые средства ее выражения приобретают большую или меньшую специфичность, образуя подязыки различных отраслей наук и профессий. Таким образом, наряду с общей языковой компетентностью специалист должен обладать и профессионально-языковой компетентностью, которую можно определить как профессионально значимое качество специалиста, характеризующее комплексом знаний, умений и навыков, позволяющих ему воспринимать, понимать и порождать сообщения, содержащие выраженную специфическими средствами языка (подязыка профессии) информацию, относящуюся к объекту его профессии, сохранять такую информацию в памяти и обрабатывать ее в ходе мыслительных процессов.

По мнению Г.А. Будагова, в структуре профессионально-языковой компетентности можно выделить два компонента. Во-первых, владение специальной терминологией в объеме, необходимом и достаточном для полного и точного описания основных понятий той или иной области знаний. Во-вторых, это знание того, каким именно образом понятие в своих основных признаках и связях находит выражение в особой языковой единице — термине. Основным, определяющим компонентом профессионально-языковой компетентности является второй — владение термином как особой языковой единицей, обусловленной как системой понятий данной области знаний, так и системой языка.

Профессионально-языковая компетентность студента характеризуется тем или иным уровнем ее сформированности, показателями которой служат: а) наличие знаний иностранного языка и умение его реализовать в коммуникативных ситуациях профессиональной направленности; б) наличие комплекса психолого-педагогических предпосылок для подготовки студентов к трудовой деятельности в соответствующей профессии; в) уровень сформированности профессионально-языковой компетентности, который зависит от того, насколько студент на первом этапе —